Sevärdheter i ekoparken:

1 Utgrävningsplats. Här har arkeologer grävt ut flera boplatser. Till utgrävningsplatsen går en spångad stig och i området finns flera skyltar som berättar om upptäckterna i området.

2 Vuollerimselet. Trolsk gammal granskog med röd trolldruva och bombmurkla går ända ner till älven. Vid stranden står en stenbänk som minne av ekoparkens invigning, där du kan slå dig ner och se vattnet flyta förbi.

3 Fångstgropar. Det gamla deltalandskapet var mycket viltrikt och människorna byggde långa fångstgropsystem för att fånga bland annat älg. Åren har gjort groparna grundare men de syns fortfarande tydligt.

4 Kainoberget. Från toppen av berget har du bra överblick över ekoparken och ser hur både Stora och Lilla Luleälv rinner förbi på varsin sida.

5 Fejferheden. Lättvandrad stor sandtallskog där du under svampår kan du se den ovanliga smultronkantarellen, delikatessen goliatmusseron eller häxringar med rotfingersvamp.

6 Höguddbäcken. Höguddbäcken som rinner ut i Stora Luleälv har grävt sig ner i den sandrika jorden och bildat en djup ravin med en lövrik gammelgranskog. Här trivs den hotade trådbrosklaven, den gracila nornan och den lysande gula lappranunkeln.

7 Spegeldammen. På vägen in i ekoparken kan du köra över en spegeldamm. När det rinner för mycket vatten spärras vägen av och du får ta en extra sväng via Letsi kraftstation.

8 Västabäcken och Djupbäcken. Mitt i ekoparken ligger Brännmyran, en stor våtmark med gammal skog på myrholmar och längs bäckar. Där bäckarna rinner ut i Stora Luleälv finns en spännande lövrik grannaturskog med flera ovanliga arter som lunglav, rosenticka och ögonpyrola. Där Djupbäcken rinner ut i Stora Luleälv låg byn Djupbäck där Jokkmokks-Jokke föddes 1915. Numera ligger platsen dock under vatten.

Våtmark

N

- Informationstavla
- Eldstad
- Torrdass
- Sevärdhet
- Ekopark
- Sankmark/myr
- Öppen mark
- Bebyggelse
- Mark utanför ekoparken
- Vattendrag
- Riksväg
- Länsväg
- Väg < 5 m
- Enskild väg
- Enskild sämre väg
- Vandringsled

Ur karta © Lantmäteriverket Gävle 2004. Medgivande M2004/3981.

Ekopark **Vuollerim**

0 0,5 1 1,5 2 2,0 2,5 km

Allemansrätten – frihet under ansvar!

Allemansrätten är en förmån som tillåter att vi rör oss fritt i skog och mark så länge vi tar hänsyn till växt- och djurlivet. Grundregeln är att inte störa – inte förstöra. Du får gärna tälta något dygn, plocka icke fridlysta blommor, svamp och bär. Du får även elda om det inte finns risk för brand, men glöm inte att släcka ordentligt efteråt. Mer information om allemansrätten kan du få av Naturvårdsverket på www.allemansratten.se

Vad är en ekopark?

En ekopark är ett större sammanhängande skogslandskap med höga naturvärden och naturvårdsambitioner. En ekopark är minst 1000 hektar stor och minst 50 procent av den produktiva skogsmarken används som naturvårdsareal. I ekoparkerna styr de ekologiska värdena över de ekonomiska.

Detta är Sveaskog

Sveaskog är Sveriges största skogsägare, med 15 procent av den produktiva skogsmarken, och en ledande leverantör av timmer, massaved och biobränsle. Företaget arbetar dessutom aktivt med markaffärer och tillhandahåller jakt och fiske samt mark för lokala företagare inom naturbaserad turism.

Skogen är kärnan i Sveaskog och företagets vision är att vara främst på att utveckla skogens värden. Genom att förvalta skogen föredömligt och arbeta lönsamhetsinriktat och med miljöhänsyn bidrar Sveaskog till en långsiktigt hållbar utveckling. Sveaskog ska ge ägaren avkastning på skogskapitalet och vara en föredömlig arbetsgivare och affärspartner. Företaget satsar långsiktigt på forskning och utveckling och för en aktiv dialog med intressenter.

Verksamheten är decentraliserad och finns över hela landet. Koncernen omsätter cirka 6 miljarder kronor och har 730 anställda. Sveaskog ägs av svenska staten.

För mer information:
www.ekopark.se, www.sveaskog.se eller
Sveaskogs kundcenter 0771-787 100

West Studios • Foto: Jörgen Wilkund/N, Sture Back/N, Lennart Mathiasson/N, Johan Ekenstedt, Vuollerim 6000 år, Carl Johan Eriksson • Tryck: Åtta.45 Tryckeri AB • Maj 2008

MIXED SOURCES Produktgrupp från välskötta skogar och annat kontrollerat ursprung
www.fsc.org Cert no. SGS-COC-004069

FSC

SVEASKOG

Ekopark **Vuollerim**

SVEASKOG

Välkommen till

Ekopark **Vuollerim**

och Sveaskog

I Norrbottens inre, fyra mil sydost om Jokkmokk, ligger Vuollerims frodiga älvdal. Här möts Stora och Lilla Luleälven, och skogarna äger en sällsam artrikedom. Om våren dyker bombmurklorna upp med sina sammetslena klot och den gracila nornan lyser rosaröd ur mossan. Både artletare, jägare och vandrare har mycket att hämta. Dessutom finns många kulturhistoriska lämningar att upptäcka, eftersom människor har bott i trakterna kring Vuollerim sedan 6 000 år.

För att bevara och utveckla natur- och kulturvärdena i Vuollerims skogar har Sveaskog valt att göra området till ekopark.

Lingon i stubbe

Sveaskogs ekoparker – för naturen och människan

Sveaskogs ekoparker är stora sammanhängande landskap med höga naturvärden och naturvårdsambitioner. Här arbetar vi för att bevara, återskapa och utveckla höga naturvärden. Minst hälften av den produktiva skogsmarken används för naturvård. Skogsbruk bedrivs i de flesta ekoparker, men anpassas till områdets natur- och kulturvärden. Ekologiska värden styr över ekonomiska, och samtidigt sätts skogens betydelse för friluftslivet och människans välbefinnande i centrum.

Sveaskog utvecklar sammanlagt 36 ekoparker runt om i landet. Tillsammans med Skogsstyrelsen tecknar vi särskilda naturvårdsavtal för samtliga ekoparker, som säkrar ett långsiktigt skydd för natur- och kulturvärden. Ekopark Vuollerim invigdes 2008 och blev Sveaskogs 20:e ekopark

Ekoparken bevarar och förändrar

För att bevara den biologiska mångfalden krävs olika metoder – från aktiv skötsel till orördhet. Många hotade svenska skogsarter är beroende av lövträd och därför kommer en viktig skötselåtgärd i Ekopark Vuollerim att vara en ökning av andelen löv. Här finns redan gott om asp och sälg, där den sällsynta arten liten aspgelélav och den gräddvita dofttickan växer. För att ge dem och många andra arter utrymme att leva vidare och sprida sig kommer Sveaskog att plocka ut gran i vissa delar där den hotar att skugga bort lövträden. I vissa ungskogar kommer även det spontant uppkommna lövet att väljas, framför den tall som ursprungligen planterades.

Naturvårdssatsningen i Ekopark Vuollerim

Naturtyper med höga naturvärden	Utgångs-läge 2008	Restau-rering	I fram-tiden
Grannaturskog	2 %	1 %	3 %
Lövnaturskog	3 %	4 %	7 %
Lövrik barrnaturskog	13 %	4 %	17 %
Tallnaturskog	6 %	16 %	21 %
Summa skog med höga naturvärden	**24 %**	**24 %**	**48 %**

Ekopark Vuollerim omfattar omkring 2 900 hektar, varav 2 300 hektar är produktiv skogsmark. Den totala naturvårdsarealen blir 53 procent med den naturvård som lämnas i produktionsskogen.

Goliatmusseronens tallhedar

En av de saker som gör Ekopark Vuollerim så speciell är läget, i ett gammalt deltalandskap där Stora och Lilla Luleälven rann ut i havet för 6000 år sedan. De två älvarna har fört med sig mycket slam och sand från fjällen, vilket har gjort marken sandrik och torr. I ekoparkens östra delar växer så kallad sandtallskog, en ovanlig naturtyp som vi i Sverige har ett extra stort ansvar att skydda. Ur mattan av renlav växer en mängd sällsynta och oförutsägbara svampar, med namn som goliatmusseron, smultronkantarell och taigafingersvamp. Vissa år lever de bara underjordiskt, för att sedan komma upp i otaliga former och färger under goda svampår. Sveaskog kommer att hjälpa dem att leva och sprida sig genom att bränna bort bärris och bevara sandtallskogens solöppna karaktär. Att missgynna bärriset genom bränning gynnar också på sikt utbredningen av renlav, vilket är viktigt för Serri sameby, som nyttjar området.

Vissa år dyker bombmurklorna upp i stor mängd längs älven. Förr var de populära bland skolbarn som använde dem till att kasta på varandra. I dag är de mycket sällsynta och många besökare kommer för att känna försiktigt på svampens sammetsludna gelékropp.

Nornans frodiga granskogar

Ekoparken omges av älvdalar på två sidor och genomkorsas av små bäckraviner som mynnar i älvarna. De frodiga ravinerna har en stabil fuktighet, näringsrik mark och dessutom har deras svåråtkomliga läge skyddat dem från skogsbruk. Sammantaget har detta gett förutsättningar för en unik mångfald av arter, som exempelvis den starkt hotade trådbrosklaven. Lite längre upp i älvsluttningarna finns örtrika granskogar, med högvuxen trolldruva och den lilla, hemlighetsfulla nornan. Nornan är en lysande rosa orkidé med svag doft av vanilj som trivs i gransluttningar med gott om vatten.

Tjäderspel och mårdbon

Ekopark Vuollerim är en viktig hemvist för gammelskogens fåglar såsom talltita, tofsmes, lappmes, tretåig hackspett, lavskrika och tjäder. Tålmodiga och försiktiga besökare kan få se tjädrarna spela under tidiga vårmorgnar. Under vår och höst är ekoparken dessutom viktig för en mängd sjöfåglar som rastar i älven på sin flytt norrut. Några av dem stannar kvar för att häcka och sommartid syns salskrake, smålom och många andra fåglar längs älven. Även djurlivet är rikt, med bland annat en stor mårdstam. Mården trivs i gamla, varierade skogar med gott om hackspettar, eftersom den gärna tar över gamla hackspettsbon.

Boplatser från stenåldern

Redan för 6000 år sedan bodde människor i Vuollerim. De hade nära till havet, ett varmare klimat än dagens och gott om fisk och vilt. När rester av fyra stora stenåldershyddor hittades här 1983 blev många förvånade, eftersom inga så gamla bostäder hade hittats så här långt norrut tidigare. Numera vet man däremot att Norrbotten var befolkat så långt tillbaka som för 10000 år sedan! De tusentals fynd som har gjorts här har bidragit till förståelsen för livet på stenåldern, och finns att se bland annat på museet Vuollerim 6000 år. Rester av boplatser och fångstgropar kan du besöka på Älvnäset, i ekoparkens sydöstra del.

Samhällsnära friluftsliv

Även i dag rör sig många människor i Vuollerims skogar, för att plocka bär och svamp, fiska, åka skoter eller vandra. Längs vandringslederna i ekoparken finns mycket att lära om både natur och historia. Längs en skyltad och spångad stig från Älvnäset kan du även följa de arkeologiska utgrävningarna. Under sommarhalvåret ordnar museet Vuollerim 6000 år guidade turer till utgrävningsplatsen.

Steget före

1987 startade Naturskyddsföreningen i Jokkmokk en skogsgrupp med syfte att hitta skyddsvärda skogar innan de skulle avverkas. De ville ligga steget före skogsmaskinerna och kallade sig därför just Steget före. Några av de första skogarna de hittade var de älvnära bäckmiljöerna i Ekopark Vuollerim. Tack vare Steget före och deras samarbete med Sveaskog är nu dessa skogar skyddade för framtida generationer.

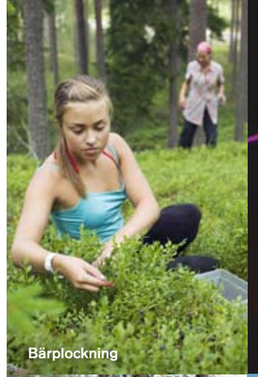

Bärplockning

Norna

Stig till utgrävningsplats

Tallar i månljus

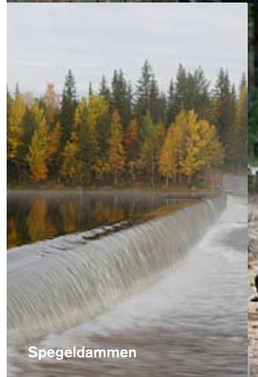

Spegeldammen

Arkeolog